Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פרענומעריען
אונד דער פרענומעראציאנס-פרייז בעגיננט מיט דעם קאמפלעטען אויסגאבע-בלאטט (?)

דיא רעדאקציאן בעפינדעט זיך אין פעסט וואיטצנער בולוואר נומ' 29, וואהין מאן אייך דיא פרענומעראציאנס-געלדער צו זענדען בעליעבע.

דיעזעס בלאטט ערשיינט דריימאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעליעהריג 2 גולד. 50 קר. ע. וו.

פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעהריג 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

Nr. 94, פיערצעהנטער יאהרגאנג — פעסט, פרייטאג, ט' אב ה'תרמ"ב. — Pest, den 4 August 1882.

אויף אונריכטיגעם וועגע.

עס איזט זעהר שלעכט, ווענן מאן זיך בייא איינער אונטערזוכונג נור פאן זיינער אייגענען פארגעפאסטען מיינונג אונד ניכט פאן דען געגעבענען, ווירקליך פארהאנדענען טהאטזאכען לייטען לאסט. איזט מאן איינמאל פאן איינעם פאראורטהיילע בעפאנגען, דאנן לאסט מאן דיעזעס ניכט דורך דיא איהם ווידערשפרעכענדען טהאטזאכען פאללען, זאנדערן זוכט פיעלמעהר דיא דינגע זא צו פערדרעהען, דאמיט זיא נור מיט דעם פאראורטהיילע אין איינקלאנג געבראכט ווערדען קאננען.

מאן קאם איינסט פאר איינען אבערגלייבישען ריכטער מיט דער אנצייגע, דאס איין אלטער מאנן אם קרייצוועגע געגען מיטטערנאכט ערמארדעט אויפגעפונדען ווארדע. מאן צייגטע איהם דאס מעססער, וועלכעס מאן אים לייבע דעם ערמארדעטען געפונדען; מאן זאגטע איהם, דאס דיעזעס מעססער דעם זאהנע דעם ערמארדעטען געהארע; מאן בעגרינדעטע דען פערדאכט, דאס דער זאהן דען אייגענען פאטער, אום דיא רייכע ערבשאפט זאפארט אנטרעטען צו קאננען, ערמארדעטע; — אבער אלס דער אבערגלייבישע ריכטער דיא ווארטע "קרייצוועג" אונד "מיטטערנאכט" הארטע, דא דאכטע ער גלייך אן העקסען אונד צויבערער. נאך דיעזער פארגעפאסטען אירריגען מיינונג ריכטעטע ער זיינע אונטערזוכונג, אונד גלויבטע, דאס איך יענעם מעססער דיא העקסען דעם זאהנע דעם ערמארדעטען געשטאהלען, דא מאן נאך דען רעגעלן דער "העקסעריא" דען פאטער אם בעסטען מיט דעם מעססער זיינעס זאהנעס טאדטען קאננע. אין דיעזער זיינער פערבלענדונג ליעס דער ריכטער דען אייגענטליכען מארדער פרייא אלס רייכען ערבען הערומלויפען אונד זוכט נאך הייטע נאך "העקסען" אונד "צויבערערן", דיא גאר ניכט עקסיסטירען.

נון, איזט עס דענן אונמאגליך, דאס איך נאך היטצוטאגע בייא אונס איין ריכטער פאן איינער אירריגען מיינונג בעפאנגען איזט? אירדען איזט מענשליך, אונד דער ריכטער איזט יא ענדליך אייך נור איין מענש; דער ריכטער הארטע אפט דאס גערעדע, דאס יודען כריסטען-בלוט אויף פסח ברויכען, אונד נון ווירד איהם אנגעצייגט, דאס איין כריסטען-מעדכען אין איינעם ארטע דרייא טאגע פאר פסח פערשוואונדען, אן וועלכעם טאגע דארט ציפעלליג וועגען פראבע פיעלע "שוחטים" וואהרען; וויא לייכט קאנן נון איין ריכטער פאן איינעם פאראורטהייל בעפאנגען ווערדען! דיא אונטערזוכונג נור געגען יודען ריכטען אונד דאבייא, פאם ריכטיגען וועגע אבגעלייטעט, דיא שפור דעם ווירקליכען פערברעכערס פערליערען? ווערע דער ריכטער פאן איינעם זאלכען פאראורטהיילע ניכט בעפאנגען געוועזען, זא העטטע ער עהער דיא אונטערזוכונג נאך דעם לאגער דער יודענפיינדע געריכטעט, ווא עס זיך העטטע הערויסשטעללען קאננען, דאס יודענפיינדע יענעם מעדכען פערשטעקטען, אום עבען איינע יודענפערפאלגונג הערויפצובעשווארען.

אללע אכטונג פאר אונזערען ריכטערן; אבער וואהרליך, מאן קאנן עס אונס יודען ניכט פעראר־גען, ווענן וויר פירכטען, דאס דער ריכטער פאן איינעם פאראורטהיילע בעפאנגען איזט! וויר וויססען עס דאך אם בעסטען, דאס יענעם כריסטען-מעדכען פאן יודען, נאך דאצו פאן מעהרערען, ניכט אבגעשלאכטעט ווארדען, אונד ווענן וויר הארען, דאס איין ריכטער דעננאך איינען זאלכען פערדאכט געלטענד מאכט, זא מיססען וויר עס טיעף בעדויערן, דאס דער ריכטער דורך זיינע אירריגע מיינונג אויף דען אונריכטיגען וועג געלייטעט ווארדע אונד זא דיא ריכטיגע שפור פיר אימטער פערלארען.

אונטער דער איבערשריפט: "דער אבערגלייבע ביים געריכטע" בריינגט דאס פארגעסטריגע "וויענער טאג-בלאטט" איינען גראססען ארטיקעל איבער דיעזע טיסא-עסלארער אנגעלעגענהייט. — אין דיעזעם ארטיקעל הייסט עס:

"דער פאליטישע אדער רעליגיאזע פאנאטיסמוס האבען ניעמאלס זא פיעלע אפפער געפארדערט, אלס דער אבערגלייבע. דיא ליידענשאפטען דעס פאנאטיסמוס ערמידען באלד; אבער דער אבערגלייבע האט איין לאנגעס לעבען, אונד ער ערפיללטע יאהרהונדערטע מיט זיינען גרויזאמקייטען אונד פערוויסטונגען. אייך דאס געריכט איזט פאם אבערגלייבען ניכט פרייא געבליעבען. ערסט אין אונזערעם יאהרהונדערט דארף דער ריכטער זיך ריהמען, דאס וויא שטרענגע ער אייך דאס רעכט פעסטהאלטען מוס, ער זיך דעננאך פאן ריינעם מענשליכען געפיהלע לייטען לאססע. דא טריטט אונס פלאטצליך יענער פראצעס פאן טיסא-עסלאר פארס אויגע, אונד דער בעריכט דעס אונטערזוכונגס-ריכטערס זאגט, דאס דיא יודען פערדעכטיג זייען, איין כריסטען-מעדכען דורך דרייא "שוחטים" אבגעשלאכטעט צו האבען, וועהרענד דיא אנדערען יודען אויסערהאלב דער סינאגאגע וואכע געשטאנדען. דיעזע שרעקליכע אנקלאגע ערוועקט מיט איינעם שלאגע דאס בלוטיגע געשפענסט דעס מיטטעלאלטערס ווידער אים זיינעם שלימטער. דער בעריכט דעס אונטערזוכונגס-ריכטערס, דער אין דיעזער געהיימניס-פאללען אנגעלעגענהייט וואהרהייט פאן ליגע צו אונטערשיידען העטטע, קראנקט אן דעם פעהלער, דאס ער פאן איינער פאראויסזעטצונג אויסגעהט, דיא ניכט דער ווירקליכקייט אנגעהארט אונד ניעמאלס אנגעהארען קאנן. אים נאמען דעם עהרליכען רעכטעס מוס מאן דאגעגען פראטעסטירען, דאס איינע אבערגלייבישע פערליימדונג דעס מיטטעל-אלטערס הערפארגעהאלט ווירד, אים דארויף דיא פינדאמענטע איינער געריכטס-פערהאנדלונג אויפצובויען; אין דעם בעשייד דעם ריכטערס הייסט עס וואהל ניכט אויסדריקליך, דאס דיא "שוחטים" דאס מעדכען צים צערעמאניעללען בלוטגעברייכע אבשלאכטעטען. אבער ווענן דער ריכטער דען פערדאכט געלטענד מאכט, דאס דרייא אדער פיער "שוחטים" איין יונגעס ארמעס כריסטען-מעדכען אבגעשלאכטעט, וועהרענד אנדערע יודען דורך "וואכעשטעהען" הילפע לייסטעטען, זא מוס מאן יא דאך דאריים פאלגערן, דאס עס נור צו רעליגיאזעם צוועקע וואר. דענן צו וועלך אנדערעם צוועקע אויף דער וועלט העטטען זיך דא מעהרערע יודען פעראיינגט, איין ארמעס יונגעס כריסטען-מעדכען אבצישלאכטען! איזט נון דיעזער פאלל מאגליך? קיין יודע אונד קיין כריסט, דער דיא יידישע ליטעראטור גענוי קעננט, קאננען דאראן גלייבען! — וויר שפראכען פאן דעם אבערגלייבען ביים געריכטע, אונד שאן דאס ווארט גענוגט, אים דען בעוייז צו ליעפערן, דאס פאלשע פאראויסזעטצונגען אין דער רעכטס-פפלעגע דאס אויגע דער גערעכטיגקייט טריבען אונד פערפינסטערן מיססען. דעם העקסען-ריכטער געלאנג עס אייך איינסט, צייגען אויפצוטרייבען אונד געשטענדניססע צו ערפרעססען, גענוי וויא ער עס וינשטע." —

"זעהען וויר, וויא עס איינענטליך מיט דער זאכע שטעהט! עסטער שאלימאשי איזט פערשוואונדען; אבער מאן קאנן ניכט איינמאל בעהויפטען, דאס זיא ניכט מעהר לעבט. דער הויפטצייגע אין דעם גאנצען פראצעססע איזט דער 14 יעהריגע זאהן דעס טיסא-עסלארער סינאגאגען-דיענערס. איין אונגעראטהענער בובע, דער זיך אין פערגניגען דאריים מאכט, זיינע עלטערן אין עלענד אונד אונגליק צו שטירצען אונד זיא דעם גאלגען ענטגעגענצופיהרען! דיעזער בובע האט זיינען עלטערן, וועלכע מאן אין עלענד אונד פערצווייפלונג פאר דען אונטערזוכונגס-ריכטער פיהרטע, צוגערופען: "אונד איהר זייד דאך דיא מארדער!" — געשטיטצט אויף דיא אויסזאגען איינעס זאלכען בורשען, וואגט מאן אנקלאגען צו ערהעבען, וועלכע ניכט נור איינע געמיינדע, זאנדערן איינע גאנצע גלייבענס-גענאססענשאפט טרעפפען! דאס געריכט פאן דער טיסא-עסלארער געשיכטע וואר קיים אויפגעטויכט, אלס שאן אגאדי אונד אישטוצי אים אונגארישען רייכסטאגע עס בעניטצטען, אום איינע אנקלאגע געגען דאס גאנצע יודענטהום צו ערהעבען; דאריף איזט עס לייידער אייך אבגעזעהען!"

איינע אנדערע דייטשע צייטונג שרייבט ווידער פאלגענדעס:

"לאנגע, זעהר לאנגע האט מאן געווארטעט, ביז דיא מעהרמאנאטליכע פאראונטערזוכונג אין דיעזער פייגליכען אנגעלעגענהייט צום אבשלוס געלאנגט איזט. צום אבשלוס? אויך דיעס קאנן מאן ניכט מיט פאללעם רעכטע אויסשפרעכען. דיא ריכטער זינד עבען נור מענשען, וויא אנדערע, דיא אפט פאן איינער פארגעפאסטען מיינונג זיך לייטען לאססען, אונד דאהער עבען נאך דיעזער ריכטונג איהרע טהעטיגקייט ווידער אונד ווידער פאן נייעם אויפנעהמען. האט איינמאל דער געדאנקע זיך פעסטגעזעטצט, דאס דעראַרטיגעם פערברעכען עבען פאן יודען פעראיבט ווארדע, זא ווירד אייך דער ריכטער, ווענן גלייך זיינע אונטערזוכונג נאך דיעזער ריכטונג וויעדערהאלט רעזולטאטלאז געבליעבען, בייא יעדעם נייען שאטטען איינעם פערדאכטעס דיא אונטערזוכונג אין דיעזעם זיננע נאך איינמאל אונד אייך נאך צעהנמאהל ווידער אויפנעהמען. איין זאלכעם פערפאהרען האבען וויר ליידער יעטצט אן דער טיסא-עסלארער אנגעלעגענהייט צו בעאבאכטען."

דעם "פעשטי נאפלא" ווירד געמליך פאם 2-טען דיעזעס אים נירעדיהאזא פאלגענדעס טעלעגראפירט: דאס אונטערזוכונגס-געריכט איזט געסטערן פריה פלאטצליך פאן היער אבגערייזט. וואהין דיא רייזע גינג אונד וועלכער צוועק מיט דערזעלבען פערבינדען וואר — אלל דאס ווירד שטרענגע געהיים געהאלטען. מאן שפריכט יעדאך אללגעמיין, דאס נייע שפירען אויפגעטויכט זינד, דיא פיעללייכט געאיינגעט זינד, דעם געריכטע צור אויפפינדונג דער לייכע דער עסטער שאלימאשי צו פערהעלפען. וואהל האטטע דאס געריכט יעדע האפפנונג, דיא לייכע דעם פערשוואונדענען מעדכענס אויפצופינדען, בערייטס אויפגעגעבען. מאן נאהם דיא וואהרשיינליכקייט אן, דאס דיא לייכע זיינערצייט, מיט שטיינען בעלאדען, אין דיא טהייס געשליידערט ווארדע, דאמיט זיא אין דען שלאמם אם גרונדע דעס שטראמעס זיך טיעף איינגראבע. ווענן עס אלזא אייך געלינגען זאללטע, מיט פיעלער אנשטרענגונג דיא לייכע הערפארצוהאלען, זא מיססטע דיעזע יא אינצווישען אין גענצליכע פערוועזונג איבערגעגאנגען זיין, זא דאס זעלבע פיר ניעמאנדען מעהר ערקעננבאר ווערע. אים דיעזעם גרונדע ווארדע דער

זאגטע: אין זאָלכער שוואכער מענש ווייא זיא, מיט זאָלך קלײנער האנד, קאנן קײנען זאָלכען טאָדעס-שלאג פערזעטצען." — דא ערווידערטע שווארץ: „נון זיא האבען רעכט; עס איזט אויך ניכט וואהר, וואס איך געזאגט האבע; איך דאכטע נור, איך בין וועגען מײנער קראנקהײט דעם טאָדע נאהע אונד ווילל דאהער דען מאָרד איבער מיך נעהמען, אום נור מײנע איבריגען גלויבענס-גענאָססען צו רעטטען." (אויך אײנע נײע ערדיכטונג!)

* (מאָרד אן אײנעם יידישען בעטטלער.) אים בעעל (ביהארער קאָמיטאט) ווירד דעם „פעסטער ללאָיד" בעריכטעט: „פאָר עטווא 14 טאגען קאם היערהער אײן יידישער בעטטלער, דער נאָך עטווא 24 שטינדיגעם אויפענטהאלטע נאך דאָמבראָוויטצא געהען וואָללטע. דאָך קוים אײנע האלבע שטונדע פאָן בעעל ווארדע דער אונגליקליכע בעטטלער זעהר פערשטיממעלט אויף דער שטראסע אויפגעפונדען. אײניגע בויערן בראכטען דען נאָך לעבענדען בעטטלער צוריק אינס דאָרף. היער גאב ער אן, דאס אײן ציגײנער איהם אויף דער שטראסע זײן באאר געלד, אום 72 קר' בעשטעהענד, דאנן אויך נאָך דען ראָק אונד דיא שטיפעל גערויבט האט. אײן פאנדור ערווישטע אלסבאלד אײנען ציגײנער אויף דער שטראסע, אין דעם דער אונגליקליכע בעטטלער זײנען רײבער ערקאננטע. דער אונגליקליכע ערלאג אינדעם קורץ דאראויף זײנען וואונדען, וועהרענד דער ציגײנער האַרטנעקיג לייגנעט, דיעזע אונטהאט פעראיבט צו האבען. דיא אונטערזוכונג איזט אים צוגע. (בײא דעם יודענפרעססערישען פאָרגעהען דער אנטי-סעמיטען קאנן אײנע זאָלכע אונטהאט זײטענס אײנעם פערקאָממענען ציגײנערס גאר ניכט מעהר בעפרעמדען!)

* (רוסישע יודען.) וויא דער היטיגע „פעסטער ללאָיד" מעלדעט, געהט דיא ריקקעהר דער רוסישען יודען נאך רוסלאנד אין בעסטער אָרדנונג פאָר זיך. 789 פליכטלינגע זינד אין לעטצטער וואָכע אין אידרע רוסישע הײמאטה צוריקבעפאָרדערט וואָרדען. דער פאריזער „כל ישראל חברים-פעראײן" בעשלאָס, 300 רוסיש-יידישע פאמיליען נאך פאריז אונד פראנקרײך צו איבערזיעדלן, דאס קאָמיטע אין בראָדי בעשלאָס, זיך אן דיא עסטערײכישע רעגיערונג מיט דער ביטטע צו ווענדען: זיא מאָגע אײניגען הונדערטען דער פליכטיגען יודען-פאמיליען דיא בעווילליגונג צור אנזיעדלונג אין עסטערײך ערטהײלען!

* (יודענ-העטצערישע שריפטען אין סערביען.) דער „אונגארישען פאָסט" ווירד פאָם 31-טען יולי אים בעלגראד טעלעגראפירט: „עס ווארדע דיא נאכריכט פערברײטעט, דאס היער יודענקראוואללע שטאטטגעפונדען. דיעזע נאכריכט בערוהט אויף אײנער ערדיכטונג. — ריכטיג איזט נור זאָפיעל, דאס אײנע יודענהעטצערישע בראָשירע ערשיענען איזט. דער מיניסטער דעס אינגערן פערפיגטע אלזאָגלײך דיא בעשטראפונג דעם פערפאססערס דיעזער בראָשירע. דא דיעזע יעדאָך „נאמענלאָזי" ערשיענען, זאָ געלאנג עס ניכט, צו ערפאהרען, ווער אײגענטליך דיעזעלבע פערפאסט האבע, אין פאָלגע דעססען נונמעהר דער ד ר ו ק ע ר צור פעראנטוואָרטליכקײט געצאָגען ווארדע. דיעזעס ענערגישע אײנשרײטען זײטענס דעם מיניסטערס דעס אינגערן גענינגטע דיא יודענ-פײנדע צום פערשטוממען צו ברינגען, דיא יודען סערביענס געהען נון מיט דעם פלאנע אום, אײנע דעפוטאציאָן צו ענטזענדען, וועלכע דעם מיניסטער דעס אינגערן פיר זײנע ענערגישע האלטונג דען יודענ-פײנדען געגענאיבער דען דאנק דער געזאממט-יודענהײט סערביענס צום אויסדרוקע ברינגע!" — אללענפאללס בעקונדעט דיא רעגיערונג דעם קלײנען סערביען מעהר זינן פיר דען שוטץ דער יודען אלס אונזערע בעהאָרדען. היער לאסט מאן דיא יודענ-פײנדליכען אונגארישען בלעטטער אונגע-שטאָרט דיא אויפרײצענדסטען ערלאָגענען נאכריכטען פערברײטען, אום יא ניכט געגען דיא „פרעסס-פרײהײט" צו פערשטאָסען!

* (איבער דיא רעגאליענ-אבלאָזונג) טהײלט אײן הײטיגעס אמטס-בלאטט פאָלגענדעס מיט: „דער שטאאט איזט ניכט אין דער לאגע, דיא סוממע פאָן 110 מילליאָנען, דיא צור אבלאָזונג דער רעגאליען נאָטיג, פאָרצושיעסען. דער שטאאט ווירד דאהער בלאָס אײנע אנלײהע בײא פערשיעדענען געלד-אינסטיטוטען פערמיטטעלן, וועלכע אנלײהע דיא אײנצעלנען אָרטס-געמײנדען נאטירליך צו טילגען האבען ווערדען. אבער וואָריס? עבען אוים דעם אײנקאָממען דער רעגאליען, וועלכע דיא אָרטס-געמײנדען אין פאכט געבען ווערדען, ביז דיא גאנצע אנלײהע געטילגט זײן ווירד. עס ווערדען אלזאָ דיא רעגאליען, טראָטץ דער דורכגעפיהרטען אבלאָזונג פאָרטבעשטעהען, נור מיט דעם אונטערשיעדע, דאסס דאס רעגאל-רעכט ניכט פאָן דען אײנצעלנען גרונדהערשאפטען, וועלכען יא דיא אבלאָזונגס-סוממע זאָגלײך אויסבעצאהלט ווערדען זאָלל, פערוואלטעט ווערדען ווירד, זאָנדערן עבען פאָן דען אָרטס-געמײנדען. אײן גענצליכער וועגפאלל דער רעגאליען איזט ערסט נאָך 38 אָדער 40 יאהרען דורכצופיהרען, ווען דיא געמײנדען דיא אבלאָזונגס-סוממע געטילגט האבען ווערדען!

* (דער קריעג אין עגיפטען.) זײט פאָרגעסטערן איזט איבער דיעזע אנגעלעגענהײט ניכטס פיעל נײעס בעריכטעט וואָרדען. ענגלאנד ווילל דער טירקישען ארמעע אללײן ניכט טרויען; עס פירכטעט, דאס זיך עהער דיא טירקישע ארמעע מיט דען עגיפטישען רעוואָלוציאָנערען פערבינדען ווערדע; ענגלאנד פערלאנגט דאהער נאָך אימטער, דאס דער סולטאן דען אראבי פאשא אלס אײנען „רעבעללען" ערקלערע. אראבי פאשא ווידער זוכט דען איבריגען אײראָפעאישען גראָסמעכטען צו שמײכעלן, דאמיט זיא זיך מיט ענגלאנד ניכט פערבינדען, אינדעם ער איהנען דיא צוזיכע-רינג ניכט, דאס ער דען זועץ-קאנאל פערשאָנען ווערדע! — אײנע הײטיגע דעפעשע מעלדעט: דער ענגלישע אדמיראל סימאָר פערלאנגט פאָן דען עגיפטערן דיא איבערגאבע דער פעסטונג אבוקיר אים פאללע דער פערווײגערונג דער איבערגאבע ווירד דיעזע פעסטונג פאָן דען ענגלענדערן באָמבארדירט ווערדען!

פערלאָזונג
דער 1860-ער לאָזע.

בײא דער אם 1-טען אויגוסט פאָרגענאָממענען ציעהונג וואורדען פאָלגענדע סעריען געצאָגען: 161
328 426 592 748 953 1438 1415 1718 1822 1894 1992
2376 .2758 2796 2807 2887 3525 4372 4458 4501 4524
4543 4620 5082 5088 5147 5280 5402 5465 5634 5747
5873 5954 6314 6518 6797 6841 7127 7182 7229 7244
7611 8045 8155 8197 8725 8761 8829 9125 9352 9405
9704 9728 9794 9954 10398 10435 10525 10567 10626
10661 10985 11143 21241 11424 11525 11768 12162
12412 12468 12773 12802 12873 13103 13475 13763
13845 14204 14501 14664 14972 15128 15284 15374
15743 15897 16064 16242 16253 16771 16806 16819
16872 16953 17018 17044 17202 17566 17693 17935
18042 18366 18444 18647 18702 18748 18873 18920
.19181

געשעפטסבעריכט.
פעסטער פרייזע.

געטרײדע-געשעפט. פאָן ווײצען וואר געסטערן מעסיג צו מארקטע געבראכט, דער פערקויף וואר שוואך. 15000 מעטצ' ווארדען פערקויפט.

ווייצען, טהייס- (נייער) 300 מטרצ' .82 כ' 10,55 גולד. 300 מטרצ' 82¹ ק' 10,65 גול. 100 מטרצ' 82 קילאָ 10'65 גולד. 200 ממצ' 81.5 קילאָ 10'55 גולד. 200 81.5 קילאָ 10.50 גול, פעסטער-באדען 100 מעטצ' 80·5 קילאָ 10'30 גולד. 100 מעטערצ' 80,5 קילאָ 10.25 גולד. — 100 מעטער-צענטנער ,97 כלאָגראמם 10·75 גול. 1600 מטרצ' 79 קילאָ' 10'60 גולד, 100 מעטרצר' 78'5 קילאָ 10.30 גול. וויסעלבורגער 2200 מטרצ. 81,1 קילאָ' 10'65 גול, 120 מטרצ. 77 כ' 9.50 גול. 900 מעטרצ' 75' קילאָ 8,80 גולדען. — (אללעס פער 100 קילאָ.)

נערסטע פוטטער-וואארע 6.15—6.25 גול.
קוקורוץ 7.70—7.75 גולד.
האפער (נײא) —.7 גולד.

וויענער פרייזע.

וויענער שלאכט-פיעהמארקט. דער אויפטריעב אויף דעם וויענער שלאכט-פיעהמארקטע אם 31-טען פ' מ. בעטרוג 2523 שטיק. דאפאָן וואָרען: 1492 אונגארישע, 730 פאָלנישע אונד 310 דײטשע. דיא פרײזע שטעללטען זיך פער 100 ק': אונגארישע מאסט-אָכסען 57 — 62 גול. פאָלנישע 59—62. גולד. דײטשע 58 — 62. גולדען.

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר"י רייז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע ווייצען	קוואליטעט פר. הקטאל.	פער 100 קילאגראמם
נאָרד-אונגארישער	75	—
„	76	—
„	77	—
„	78	9.65 — 9.75
„	79	9.80 — 9.85
„	80	9.90 — 9.95
„	81	10.— 10,05
פעסטער-באדען (נײא)	75	—.— —.—
„	76	—
„	77	—.—
„	78	9.95 — 10,05
„	79	10.05 — 10.20
„	80	10.25 — 10.30
„	81	10.35 — 10.45
טהייס	75	—.— —.—
„	76	—.— —.—
„	77	—.— —.—
„	78	10.— — 10.10
„	79	10.10 — 10.25
„	80	10.30 — 10.25
„	81	10.40 — 10.50
וויסעלבורגער	76	—
„	77	—
„	78	9.65 — 9.75
„	79	9.80 — 9.85
„	80	9.90 — 9.95
„	81	10.— — 10.50

פריכטע	קוואליטעט פר. הקטאל.	פער 100 קילאגראמם
קאָרן	70 —	7. — 6.80
נערסטע מאלץ	62	—.— —.—
נערסטע פוטטער	62	—.— —.—
האפער	40	7. — 7.15
קוקוריץ באנאטער	75	7.70 — 7.75
אנדערער	73	7.65 — 7.70
הירזע	—	—.— —.—

[illegible]		פר. 100 קילאגראמם
ווייצען	פער הערבסט	9.52
„	„	—.—
קוקורוץ	„	—.—
נערסטע	„	—.—
האפער	„	—.—
„	„ הערבסט	6.16
„	„	—.—
ראפס	„	14.12

כאללען-מעהל (דער באללען צו 100 קילאגראמם מיט זאק)	פר.	זל.
נוממער 0	21	40
„ 1	20	80
„ 2	20	20
„ 3	19	50
„ 4	19	—
„ 5	18	40
„ 6	17	—
„ 7	15	40
„ 8	14	40
„ 8½	12	40
שפיריטוס: גלאטט [illegible]	33	25
„ [illegible] קאמפטאל	30	50

קורז-טאבעללע פאָם 1 אויגוסט

געלדסארטען	זל.	קר.
זילבער-אגיא	100	—
דוקאטען	5	66
עסטערייך-אונגארישעס 8 גולדען גאלד-שטיק (20 פראנקס)	9	56
נאפאלעאנדאר	9	56
דייטשע רייכסבאנקנאטען	58	80
20 מארקשטיק	11	76
פאפיר-רובעל	1	20
לאָזע.		
1854-ער 4 פערצענטיגע שטאאטס-לאזע	120	—
1860-ער „ גאנצע	130	—
דעטטא „ האלבע	135	—
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	172	—
דעטטא „ 50 „	171	—
טהייס-רעגולירונגס	54	—
טירקען-לאזע	24	—
קרעדיט-לאזע	178	—
קלאריי-לאזע צו 40 גולדען	41	50
דאנוי-דאמפשיפפארט-לאזע	111	50
אינסברוקער לאזע	23	—
קעגלעוויטש לאזע צו 10 גולדען	17	50
קראקויער לאזע „ 20 „	19	75
אפנער לאזע „ 40 „	41	—
פאלפפי לאזע „ 40 „	38	—
רודאלפס-לאזע „ 10 „	20	—
סאלם-לאזע „ 40 „	53	—
זאלצבורגער לאזע „ 20 „	24	—
סט.-גענאיס לאזע „ 40 „	46	—

לאָזע.	זל.	קר.
סטאניסלאוס לאזע צו 20 גולדען	24	—
פריעסטער לאזע „ 100 „	127	—
דעטטא „ 50 „	63	—
וואלדשטיין-לאזע „ 20 „	30	20
ווינדישגרעץ-לאזע „ 20	39	—
אונגארישע-פרעמיען-לאזע צו 100 גולדען	120	90
סהייס-פראל-לאזע	110	70
וויענער-לאזע	127	50
ווערטה-פאפיערע		—
אונגארישע גאלדרענטע 6%	120	—
דעטטא צו 4 פערצענט	88	22
אונגארישע פאפיער-רענטע	87	—
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	98	70
טעמעשוואר באנאטער	95	—
זיעבענבירגישע	99	—
גאליציש	102	—
בוקאווינא	100	50
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	135	—
ווייננצעהענט-אבלאזונגס-אבליגאציאנען	97	50
פפאנדבריעפע דער אונגארישען בארען-קרעדיט צו 5 איינהאלב פערצענט	101	—
דער אונגארישען היפאטהעקען באנק צו 5½ פערצענט	102	75
דער אונגארישען אללגעמיינען בארען-קרעדיט-אנשטאלט צו 5 איינהאלב פערצענט	98	50
דער אסטבאהן	91	70
דער נארד-אסטבאהן	164	75

Eigenthümer und verantwortlicher Redacteur: M. REIS.
Budapest, 1882. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

נערסטאג אום 7 אוהר פריה פערליעס דער ערצהערצאג טריעסט פאר זיינער אבריזע זאגטע ער: „מאן מאגע זיך אום דען שפעקטאקעל איינער וואגאבונדען ניכט קימערן!“ — דיא שפרענג-באמבע וואר אונגעשיקט געפיללט, דא זאנסט דיא פערלוסטע נאך פיעל גראססער געוועזען וועדען. דיא פאליצייא האט ביזהער קיינע שפור פאן דען פערברעכערן. וויא עס זיך הערויסשטעללט, איזט איינער געטאדטעט, פיער זינד שווער אונד אכט לייכט פערוואונדעט וואָרדען. דיעזע רעוואלוציאנערען אירדענטיסטען וואללטען אלזא דיא געלעגענהייט דער וועלט-איסשטעללונג צו איינער רעוואלוציאן געגען עסטעררייך בענוטצען; —! וויא נאכטרעגליך געמעלדעט ווירד, איזט דער איינע געטאדטעטע איין יידישער שטודענט, נאמענס אנגעלא פארטי, דער זאהן איינער ארמען יידישען וויטווע.

*) (ענטשלוס דעס סולטאנס בעטרעפפס עגיפטענס.) דער סולטאן איזט ענדליך נאך לאנגעם צאגערן אונד שוואנקען מיט איינער ענטשידענען אנטווארט איינגעטרעטען, דאס מאן ניממעהר וועניגסטענס וויס, וואס ער, אלס אבערהערר עגיפטענס, בעטרעפפס דיעזעס לאנדעס איינענטליך דענקט. ליוט איינער דעפעשע איים קאנסטאנטינאפעל פאם 2-טען דיעזעס ליוטעט דיא איוסערונג דעס סולטאנס אן דיא מיטגליעדער דער קאנפערענץ וויא פאלגט: „ענגלאנד ווינשט, דאס דיא טירקייא איינע ארמעע נאך עגיפטען זענדע צור וויעדערהערשטעללונג דער רוהע אונד ארדנונג. גלייכצייטיג איזט יעדאך ענגלאנד ענטשלאססען, אונגעאכטעט דעם איינגרייפענס דער טירקייא זיינע איינענע מיליטערישע טהעטיגקייט אין עגיפטען דעננאך פארטצוזעטצען. מיט לעטצטערעם פונקטע בין איך ניכט איינפערשטאנדען. וועגן טראטץ דעם איינגרייפענס דער טירקייא דיא מיטווירקונג איך איינער פרעמדען מאכט נאטהיג איזט, זא ווינשע איך, דאס ניכט ענגלאנד, זאנדערן אירגענד איינע אנדערע איראפעאישע גראססמאכט בייא דער וויעדערהערשטעללונג דער רוהע אונד ארדנונג אין עגיפטען מיטווירקע. — דאס איזט איינעס. ענגלאנד איסערט זיך אבער ווייטער, דאס עס אן דיא איראפעאישען גראססמעכטע זיך ווענדען ווערדע, אום אין עגיפטען איינע פערלעסליכע רעגיערונג איינצוזעטצען! — מיט דיעזעם פונקטע בין איך פאללקאממען איינפערשטאנדען, דא איך זעלבסט צו דיעזעם צוועקע שאן פריהער אום דיא מיטווירקונג דער גראססמעכטע אנגעזוכט האבע! — דריטטענס פאָרדערט אבער ענגלאנד, דאס איך דען אראבי פאשא אלס „רעבעללען“ ערקלערע! — נון, היעגעגען האבע איך ניכטס איינצווענדען. דאך גלייבע איך, דאס דיעס נאך ניכט אן דער צייט איזט. ערסט וועגן דיא טירקישע ארמעע אין עגיפטען איינגעריקט איזט אונד אראבי פאשא זיך דעננאך ניכט פיגט, דאנן ווירד עס אן דער צייט זיין, איהן אלס „רעבעללען“ צו ערקלערען!“ — זא וויט דיא איוסערונג דעס סולטאנס, איים דער לייכט צו ענטנעהמען, דאס ער זיך דעם וויללען דער איראפעאישען גראססמעכטע גערנע פיגט, דאך אבער דאס איינשרייטען ענגלאנדס ניכט גוטהייסען מאג. דעסהאלב ווינשט דער סולטאן דענן אויך, דאס ניכט ענגלאנד, זאנדערן אירגענד איינע אנדערע גראססמאכט בייא דער וויעדערהערשטעללונג דער רוהע אין עגיפטען מיטווירקע. איים גלייכעם גרונדע ערקלערט דער סולטאן זיינע בערייטוויללינקייט, דען אראבי פאשא אלס „רעבעללען“ צו ערקלערען, דאך נאך ניכט יעטצט, דא אראבי פאשא זיך ביזהער יא נור דעם וויללען ענגלאנדס ניכט געפיגט, וואצו ער אויך ניכט פערפפליכטעט וואר. ערסט וועגן אראבי פאשא אויך דער טירקישען ארמעע זיך ענטגעגענשטעללט, קאנן ער מיט רעכט אלס „רעבעלל“ ערקלערט ווערדען, דא ער זיך הידורך געגען דען אבערהעררן עגיפטענס, נעמליך געגען דען סולטאן, עמפארט האבען ווירדע!

*) (איינע יודענפריינדליכע איוסערונג.) איים טעטשא (מארמאראשער קאמיטאט) ווירד אונס בעריכטעט: אונזער רייכסטאגס-דעפוטירטער, הערר גאבריעל וואראדי, היעלט דיעזער טאגע איינע רונדרייזע אין דען איינצעלנען ארטשאפטען דיעזעס וואהלבעצירקעס, אים זיינען וועהלערן פאן זיינער טהעטיגקייט אים רייכסטאגע איינען רעכענשאפטס-בעריכט אבצולעגען. דיעזער בעניטצטע דיעזע געלעגענהייט, אים דאס פאלק פאם יודענהאססע אבצוהאלטען. אין זיינער היער אין טעטשא געהאלטענען רעדע זאגטע הערר פאן וואראדי אונטער אנדערעם: „טהייערע מיטבירגער! איך מיט אייך פאר אללעם צו געגענזייטיגער ליעבע אנזאייפערן. דיעזע ליעבע מיססעט איהר אבער אויך איירען יידישען מיטבירגערן געגענאיבער אין גלייכעם מאסע בעקינדען, וויא דען ניכט-יידישען מיטבירגערן געגענאיבער. — איהר דירפעט (זאגטע הערר וואראדי) אויך פאן דעם ראהען רוסלאנד קיין ביישפיעל נעהמען. רוסלאנד האט זיך דענן אויך דורך זיינע יודענפערפאלגונגען פאר גאנץ איראפא געשענדעט. — דאס געבילדעטע אונגארן דארף זיך זא עטוואס ניכט צו שולדען קאממען לאססען. איבעריגעס זיעהט יא אויך רוסלאנד בערייטס זיינען פעהלער איין; עס ריפט דענן אויך דיא פערטריעבענען יודען צוריק, דא עס דען פערליסט שמערצליך עמפפינדעט, וועלכען עס זיך זעלבסט דורך איסטרייבונג דער יודען צוגעפיגט האט. — דיא טיסא-עסלארער געשיכטע ווירדע פאן דען אנטי-סעמיטען אויסגענוטצט, אים געגען דיא יודען צו העטצען. אללייך מאן דארף זיך פאן זאלכען העטצערייען ניכט הינרייסען לאססען. דאס געריכט ווירד שאן דיא וואהרהייט הערויסברינגען. מאגליך, דאס קיין איינציגער יודע אן דעם פערברעכען טהיילגענאממען. אונד וועגן יא? זא ווירד דערזעלבע אים זיננע דעם געזעטצעס בעשטראפט ווערדען. היעמיט ווירד דיא זאכע אבגעטהאן זיין. דער גאנצע פאלל קאנן אונס אלזא ניכט אלס אורזאכע דיענען צום האססע געגען דיא יודען. — מיינע פריינדע! ערריכטעט שולען! לאססעט איירע קינדער גרינדליך אונטערריכטען! דאס ווירד אייך אונד דעם לאנדע גליק בריינגען! אבער דער האס אונטער דען קאנפעססיאנען האט נאך אימטער יעדעם לאנדע צום איינגענען שאדען געררייכט! איך ביטטע דאהער, לעבעט מיט איינאנדער אין פריעדען, לאססעט צווישען יודען אונד ניכט-יודען איין ברידערליכעם געפיהל הערשען, וואדורך איהר דעם פאטערלאנדע דיא בעסטען דיענסטע לייסטעט!“ — דיעזע רעדע ווארדע פאן דער געזאממט-בעפאלקערונג מיט פריידיגעם „עליען“-רופע איפגענאממען. זא ווירד ניכט פערפעהלען, אויף דאס געמיטה דער בעפאלקערונג אין דעם גאנצען טעטשאער וואהלבעצירקע דען בעסטען איינדרוק צו גונסטען דער יודען צוריקצולאססען!

*) (דיא רוסישען יודען וואללען ניכט אין אונגארן פערבלייבען.) וויא דיא צייטונגען מעלדען, האט מאן בייא קאשוי איינען רוסיש-יידישען פליכטלינג איפגעפאנגען אונטער דעם פערדאכטע, דאס ער זיך אין אונגארן אנזעססיג מאכען וואללע. דער רוסישע יודע אנטווארטעטע אבער: „וואהל וואהר! איך האטטע דיא אבזיכט, מיך אין אונגארן ניעדערצולאססען, אבער יעטצט בעפינדע איך מיך בערייטס אויף דער רייזע נאך מיינעם געליעבטען פאטערלאנדע רוסלאנד. דענן איך האבע מיך איבערצייגט, דאס עס דען יודען אין אונגארן ארגער געהט, אלס אונס אין רוסלאנד. דיא יודען אין רוסלאנד ווערדען נור פאן דען איינגעססענען ווילדען ביירן פערפאלגט, וועהרענד דיא געבילדעטען, אונד נאמענטליך דיא ריכטער, אויף אונזערער זייטע זינד. אין רוסלאנד זינד שאן פיעלע בלוט-בעשולדיגונגען געגען דיא יודען איפגעטויכט; דיעזע ווארדען אבער פאן דען ריכטערן, וועלכע זיך איינעם זאלכען אבערגלויבען ניכט הינגעבען קאננטען, פריינעשפראכען. היער אין אונגארן אבער ווערדען דיא יודען זעלבסט פאן געבילדעטען זיין זאללענדען רייכסטאגס-דעפוטירטען אונד צייטונגס-רעדאקטערען געהעטצט — אונד זאגאר פאם געריכטע ווערדען פיעלע יודען וועגען איינער אונזינניגען בלוט-בעשולדיגונג אינטער

וואשען, זאבאלד איך ראם אוים דיעזעם צושטאנדע בעפרייע. — דאך האָרעט! דיא גלאקע פערענדערט איהרען טאן — דער ארמע רייבער איזט דעם טאדע נאהע.

מאנגיעאל שטאקטע איין וועניג אין זיינער רעדע, דאנן זאגטע ער אבער ווייטער: „איך בין איין רייבער אונד איין עדעלמאנן, אבער איך וויל ניכט לייגנען, מיינע שטאנדעס-גענאססען בעטראכטען מיך אלס דען הויפטמאנן איינער רייבער-באנדע. דאך איך ווינשע, מיינעם שטאנדע גערעכט צו ווערדען, מיר איינען נייען נאמען צו ערווערבען אונד מיך צום בעהערשער איינעס בראווען פאלקעס עמפארצושווינגען. איהר זעהעט, קארדינאל אלבאנאין איזט מיט מיר פערזאהנט; ער עמפפיעהלט מיר, דען סענאטאר ריענצי צו איבערוואכען.“

„האָרט! (רייף פאנדולפא) עס איזט דרויסען איין געפאלטער, אלס וועגן פיעלע מענשען הערנאהען ווירדען!“

„דאס פאלק ווירד וואהל דיא הינריכטונג דעם רייבערס מיטאנגעזעהען האבען (זאגטע מאן) שטאָרען וויר אונס ניכט, שפרעכט, הערר ריענצי, ווייטער!“

„וואס גלייבט איהר? (זאגטע מאנגיעאל) ווערע דיא ריקקעהר דער באראָנע ניכט דיא בעסטע פאָרזיכטסמאסרעגעל געגען דאס וויללקירליכע פארנעהמען דעם סענאטארס ריענצי? טרינקען וויר אויף דיא געזונדהייט דער באראָנע!“

„וויוואט דיא בעלאנגערטען באראָנע! וויוואט מאנגיעאל! וויוואט פאנדולפא! — דאך וועגן זיך אונזערע מאכט געגען ריענצי אלס צו שוואך ערווייזען זאללטע!“

„דאפיר האבע איך יא איינע גראָסע ארמעע! (זאגטע מאנגיעאל) מיינע ארמעע איזט אן איילמאריש געוואהנט אונד קאנן אין צוויא טאגען אין ראם איינריקען — אונד דאנן זינד וויר דיא העררען!“

קוים האטטע מאנגיעאל דיעזע ווארטע אויסגעשפראָכען, זא הארטע מאן דרייא שלעגע אן דיא טהירע; דיא פערזאממעלטען געסטע זאהען איינאנדער פערוואונדערט אונד ערשראָקען אן.

„עס ווערדען נאך איינינע געסטע זיין (זאגטע מאנגיעאל), איך האטטע איסער דען היער פערזאממעלטען נאך איינינע פערטרויטע פריינדע געלאדען. זיא זינד ווילקאממען; העריין!“

דיא טהירע ווארדע געאפפנעט אונד איינע גראָסע אנצאהל פאן ריענציס וואכען, אין פאללקאממענער ריסטונג טראט העריין. זיא אומרינגטען שנעלל דען טיש, אן וועלכעם דיא געסטע זאסען, אונד איהרע גלענצענדע ריסטונג איים שטאהל מאכטע ביים קערצענליכטע איינען ערשיטטערנדען איינדרוק אויף דיא פערזאממלונג.

דיא געסטע ווארען וויא פערשטיינערט זיטצען געבליעבען; מאן הארטע קיינע זילבע שפרעכען — אונד יעטצט טראט ריענצי זעלבער הינין.

ריענצי שפראך קיין ווארט; ער ריכטעטע זיינען בליק רוהיג פאן איינעם גאסטע צום אנדערען, ביז ער צולעטצט אויף מאנגיעאל פערווייללטע.

מאנגיעאל ערהאב זיך — אונד דיעזע ביידען מענגער, יעדער זא קיהן אונד עהרגייציג, שטאנדען איינאנדער געגענאיבער. — עס וואר, אלס אב דער גייסט דער ארדנונג דעם גייסטע דער אונארדנונג זיך פיינדליך ענטגעגענשטעללטע. ביידע שטאנדען שווייגענד, אלס זייען זיא געגענזייטיג דורך איהרע בליקע געפעססעלט, גראָסער אן געשטאלט אונד האהער אין איהרעם גייסטע אלס אללע איבריגען.

ענדליך געוואנן מאנגיעאל דאס ווארט אונד זאגטע: „סענאטאר ראָמס! איך בין ריטטער; וואס זאלל דיעזער איבערפאלל בעדייטען?“

ריענצי אנטווארטעטע ניכט, זאנדערן ווינקטע זיינען סאלדאטען, וועלכע שנעלל דען מאנגיעאל געפאנגען נאהמען. נאכמאלס איבערבליקטע ריענצי דיא געסטע, וויא איין פאגעל פאר דער קלאפפער-שלאנגע ערשראק פאנדולפא פאר דעם פינסטערן אויגע דעם סענאטארס. מיט איינעם לעכעלן, וועלכעם דעם פאנדולפא וויא איין מעססער-שטיך דורך דאס הערץ גינג, זאגטע ריענצי: „אויך דוא, מיין אונשולדיגער געלעהרטער פאנדולפא, ביזט אין דיעזעם לאגער? — דאך דוא ביזט מיר זו געריינג.“

פאנדולפא שריע לויט אויף אונד פיעל בעוואוסטלאז אין דיא הענדע דער סאלדאטען.

נאך איינען שנעללען בליק וואַרף ריענצי אויף דיא געזעללשאפט — אונד אלס אב ער זיא ניכט איינמאל זיינעס האססעס ווירדיגטע, ווענדעטע ער זיך פאן איהנען אב. קיין ווארט וואר דא מעהר איבער זיינע ליפפען געקאממען, אללעס בליעב איין שטוממעס שוישפיעל, אונד דאס אונהיימליכע שטיללשווייגען האטטע זיין אונגעוואהנטעס ערשיינען נאך שרעקענערעגענדער געמאכט. — נור אלס ער בערייטס דרויסען וואר, ווענדעטע ער זיך אן וואלטער פאן מאנגיעאל, דעם ער מיט פעסטער שטיממע זאגטע: „הערר ריטטער! איהר האָרעט דיא טאדטען-גלאקע!“

(פארטזעטצונג פאלגט.)

פלאן, די לייבע עסטער שאלימאש״ס אויפצוזוכען, אויך גענצליך אויפגעגעבען. אללײן די אויסזאגען דער צייגען אין בעצוג אויף די ביי טיסא-דאדא אויפגעפונדענע פרעמדע לייכע האבען ענדליך דאס געריכט פאן דער מיינונג, דאס די לייכע עסטער שאלימאש״ס אין די טהייס געשליידערט ווארדע, דענגאך אבגעבראכט. די פלאסער האבען נעמליך די קליידער עסטער שאלימאש״ס, אין די זיא דאנן די פרעמדע לייכע געשטעקט, אין גאנץ „טראקענעם צושטאנדע“ ערהאלטען. עס ליעגט אלזא נאהע, דאס ווענן די לייכע עסטער שאלימאש״ס אין די טהייס געשליידערט ווארדען ווערע, מאן וואהל דערען קליידער ניכט צוריקבעהאלטען העטטע, וואדורך דאס פערברעכען יא לייכט פערראטהען ווערדען קאננטע. עס איזט אלזא די אננאהמע וואהרשיינליכער, דאס די לייכע דעם פערשוואונדענען מעדכענס אירגענדוואו בעגראבען ווארדע. שפעטער ערסט ווארדע די לייכע ווידער אויסגעגראבען אונד איהרער קליידער בערויבט, דאמיט מאן די פרעמדע לייכע אין דיעזע קליידער שטעקע. זא נור איזט עס ערקלערליך, דאס די פלאסער דיעזע קליידער אין „טראקענעם צושטאנדע“ ערהיעלטען. היעדורך פאנד זיך דאס אונטערזוכונגס-געריכט פעראנלאסט, נייערדינגס רייזען צו מאכען צור אויפפינדונג דעם גראבעס דער עסטער שאלימאשי.“

זא ווייט די דעפעשע דעם „פעשטי נאפלאי“.

אויס דער וויר איבריגענס נור דאס איינע ערפאהרען, דאס די פאראונטערזוכונג זא ציעמליך פאן נייעם בעגאנגען. אללעס איבריגע אין דיעזער דעפעשע איזט דונקעל, רעטהזעלהאפט. — עטוואס דייטליכער לויטען די נירעדיהאזער דעפעשען דעם „עדיעטערטעש“ איבער דיעזע רייזע דעם אונטערזוכונגס-געריכטעס. עס ווירד דיעזעם בלאטטע נעמליך פאם 2-טען דיעזעס אויס נירעדיהאזא פאלגענדעס געמעלדעט: „דער אונטערזוכונגס-ריכטער בארי וואר געסטערן אין בעגלייטונג איינעס אדוואקאטען אין דער ביי עסלאר געלעגענען פוסטא וואריי-לאפאש. נאך וועהרענד דער פאראונטערזוכונג ווארדע נעמליך די אנצייגע ערשטאטטעט, דאס די לייכע דער עסטער שאלימאשי אין יענער געגענד פערשארט ווארדען זייא. מאן האט די גאנצע געגענד, וויא אויך דען בענאכבארטען פריעדהאף דורכגעזוכט, דאך קאננטע מאן קיין רעזולטאט צו טאגע פארדערן; איבריגענס ווארדען אויך צוייא פערזאנען, איין דיענסט-מעדכען אונד איין קוטשער, ביי דיעזער געלעגענהייט פאם אונטערזוכונגס-ריכטער פערהארט. ביידע זאגטען פאלגענדעס אויס: „וועהרענד איינער נאכט האבען וויר געזעהען, וויא צוייא פרעמדע יודען אויס דעם בעלגאדער יידישען ווירטהסהויזע זיך ענטפערנטען; זיא בעגאבען זיך אויף דען בענאכבארטען פריעדהאף, איינען „געהיימניספאללען פאק“ מיט זיך שלעפפענד.“ — דיעזע האבען איהרע אייסערונג אויך פריהער שאן וויעדערהאלט געטהאן. מאן פערמיטהעט אלזא, דאס די ערוועהנטען יודען די לייכע וואהל אין יענעם פריעדהאפע פערשארען וואללטען, דאס זיא אבער דורך אירגענד איין געריייש פערשייכט ווארדען אונד דאנן די לייכע אנדערסוואהין טרוגען. דאס דיענסט-מעדכען שטאנד ביי דעם יידישען ווירטהסהויזער אין בעלגאדד אין דיענסט, ווארדע אבער, זאבאלד זיא די ערוועהנטע אייסערונג געטהאן, אויס דעם דיענסטע געיאגט.“

נון וויססען וויר ווענינסטענס, וועלכע אורזאכע דען אונטערזוכונגס-ריכטער בארי דאצו פעראנלאסטע, נייערדינגס איינען פערזוך צור אויפפינדונג דער לייכע דעם פערשוואונדענען מעדכענס צו מאכען. זיין פערזוך איזט, וויא דיעס גאר ניכט אנדערס זיין קאננטע, נאטירליך אויך דיעסמאל אהנע רעזולטאט געבליעבען. ווירד ער ווענינסטענס יעטצט די פאראונטערזוכונג אלס בעענדעט בעטראכטען?

וויא דאס געסטריגע אבענדבלאט דעם „פעשטי נאפלאי“ שרייבט, זינד די ריכטער נאך איממער אויף דער זוכע; זיא פאהרען פאן איינער פוסטא צור אנדערען אונד גראבען איבעראלל די ערדע אויף, אום די ווירקליכע לייכע דער עסטער שאלימאשי אויפצופינדען; יעטצט זאללען זיא ווידער נאך נאדי-קאללוי רייזען. אבער ביי אלל דעם בלייבט מאן נאך איממער ביים בלאסען פערדאכט, אהנע אויך נור איינען איינציגען בעוויז אדער אנהאלטספונקט צו האבען. וויא געזאגט, אונזערע ריכטער זינד דיעסמאל אויף אונריכטיגעם וועגע; זיא זאללטען די עסטער שאלימאשי ליעבער ביי דען יודענפיינדען זוכען! —

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (רעוואלוציאן אין טריעסט.) די רעוואלוציאנערען איטאליענער אין טריעסט וואללטען עס דען רעוואלוציאנערען קאטהאליקען, דען זאגענאננטען „פעניערן“, אין אירלאנד, נאכמאכען. אין אירלאנד שיעסען די פעניער פארטוועהרענד אויף די ענגלישען לארדס אונד גראסגרונד-בעזיטצער, — אונד די רעוואלוציאנערען איטאליענער אין טריעסט, וועלכע דיעזע שטאדט פאן עסטערייך לאזרייסען אונד מיט איטאליען פערבינדען מאכטען, אונד דען נאמען „אירדענטיסטען“ פיהרען, האבען יעטצט אויף די עסטערייך-פריינדליכען צו שיעסען אנגעפאנגען. — אם 1-טען אויגוסט ווארדע נעמליך אין טריעסט איינע וועלט-אויסשטעללונג ערעפפנעט. (?) דיעזע אויסשטעללונג ווארדע אויף קאסטען עסטערייך-אונגארנס עררייכטעט, דא מאן אללעס מעגליכע אנווענדען וואללטע, אום דיעזע גראסע האנדעלס- אונד זעע-שטאדט טריעסט צור האכסטען בליטהע צו ברינגען. אונד נון זעהע מאן, וויא זיך די איטאליענער אין טריעסט געגען עסטערייך אונד דאס עסטערייכישע קאיזערהויז דאנקבאר ערווייזען! אלס מאן פארגעסטערן אבענד צו עהרען דעם ערצהערצאגס לודוויג וויקטאר, דעם ברודערס אונזערעס קאניגס, וועלכער דער פראטעקטאר דער טריעסטער אויסשטעללונג איזט (?) דיעזעלבע פייערליך ערעפפנעטע, איינען פאקעל-צוג פעראנשטאלטעטע — ווארדע אויס איינעם פענסטער איינע באמבע אין דען פאקעל-צוג הינייגעווארפען, וועלכע די גאנצע פארדערע רייהע דיעזעס צוגעס ניעדערשמעטטערטע. איינע טריעסטער דעפעשע פאם 3. אויגוסט בראכטע נעמליך פאלגענדע מעלדונג: „אלס אין דער נאכט פאם 2-טען אויגוסט דער זאגענאננטע „פעטעראנען-פעראיין“ מיט טויזענד פאקעלן, פאן איינער גראסען פאלקסמענגע בעגלייטעט, איבער די שאנע גאססע אם מעערע, וועלכע מאן קארזא נעננט, צאג, אום דעם ערצ-הערצאג קארל לודוויג איינע הולדיגונג דארצובריגנען, ווארדע אויס איינעם אם קארזא בעפינדליכען הויזע איינע באמבע געשליידערט, וועלכע נעבען דעם אן דער שפיטצע דעם צוגעס זיך בעפינדליכען פרעזידענטען פלאטצטע אונד דען רעדאקטער דער עסטערייך-פריינדליכען „טריעסטער צייטונג“ אונד מעהרערע אנדערע פערזאנען ניעדערשמעטטערטע אונד שווער פערוואונדעטע. — דיעזער פארפאלל ריעף אונטער דעם עסטערייך-פריינדליכען פאלקע איינע זאלכע אויפרעגונג הערפאר, דאס עס אין דער רעדאקציאן דער איטאליען-פריינדליכען צייטונג „אינדעפענדענטע“ איינגעדרונגען אונד דא גראסע פערוויסטונגען אנריכטעטע. פאן דא אײלטע דאס אויפגערעגטע פאלק אין די קאפפע-הייזער, וועלכע פאן דען איטאליענישען רעוואלוציאנערען בעזוכט צו זיין פפלעגטען אונד שלוג דא זעממטליכע פענסטער אונד שפיעגעל איין. נור מיט מיהע קאננטע די זיכערהייטס-וואכע דער ערביטטערונג איינהאלט טהון. די אויפרעגונג דער בעפאלקערונג איזט איינע אונגעהייערע. די מענגע צאג אויך פאר דאס געביידע דעם איטאליענישען קאנזולס אונד בראכטע דעמזעלבען איינע קאטצען-מוזיק, וויל מאן איהן אין פערדאכט האלט, דאס ער מיט דען איטאליענישען רעוואלוציאנערען איינפערשטאנדען זייא. דער שטאטטהאלטעריי-פאלאסט, אין וועלכעם ערצ-הערצאג קארל לודוויג וואהנטע, וואר די גאנצע נאכט הינדורך פאליצײ בעזעטצט. דאנ-

---

פאלליעטאן.

הערר שער אונד פאלק.

(69-טע פארטזעטצונג.)

„יא. (זאגטע פאנדולפא מיט איינער געלעהרטען מיענע) נור איין ווייזער מאנן קאננטע פאטריציער אונד פלעביער אונטער איינע פאהנע דער פרייהייט שאארען. אבער צו דעם מיססטע מאן, וויא געזאגט, איינען געלעהרטען אונד ווייזען שטאאטסמאנן וועהלען!“

„אונד ווער איזט ווייזער אונד געלעהרטער אלס אונדער פאנדולפא!“ זאגטע מאגיעאל.

„וויר קאננטען יא איינע געמישטע קאנסטיטוציאן האבען; (זאגטע דער טוכ-הענדלער) יעדער שטאנד דער פאטריציער אונד פלעביער קאננטע זיינע בעזאנדערען פרייהייטען האבען!“

„יא! (זאגטע איינער דער געסטע) וויר קאננטען איינע רעפובליק מיט דעם דייטשען קאיזער אן דער שפיטצע האבען.“

היער לאכטע וואלטער לויט אויף. (דענן וויא אונזערע לעזער וויססען, איזט דאס ווירקליך איינע לעכערליכקייט. רעפובליק הייסט יא עבען דאס, דאס זיך דער פרייע שטאאט זעלבער פאן צייט צו צייט זיינען רעגירענדען פרעזידענטען וועהלט. איינע רעפובליק מיט איינעם קאיזער אן דער שפיטצע איזט אלזא ווירקליך איינע לעכערליכקייט.) דאך זוכטע מאגיעאל זיין לאכען צו אונטערדריקען, דאמיט די לייטע גאר ניכט מערקען, וואס פיר דומהייט זיא געשפראכען, אונד זאגטע: „איך מיינע נור, דאס איינע רעפובליק מיט דעם דייטשען קאיזער אן דער שפיטצע, איינע צו האהע פאליטיק זייא. איין זאלכער גראסארטיגער נייער פערזוך ערפאדערט אבער גראסע שטרייט-קרעפטע.“ —

„יא, אללערדינגס; (זאגטע דער טוכ-הענדלער) אבער וויר קאננטען פארלייפיג איינען גאנץ פרעמדען, דער דען היעזיגען פאטריציערן אונד פלעביערן געגעניבער גאנץ אונפארטייאיש איזט, הערבייראפען, אום אין ראם ארדנונג צו מאכען. — אונד איך מיינע איהר, הערר ריטטער, ווערעט דער מאנן היעצו!“

„צו פיעל עהרע! (זאגטע מאגיעאל) פריילויך! ווענן איך היער הערישער ווערע, זא ווירדע קיין אנדערער די טוכ-ליעפערונג פיר די ארמעע בעקאממען, אלס איהר! — אונד איהר, פריינד רימיני! (זאגטע מאגיעאל צו איינעם ליינוואנד-הענדלער) איהר ווירדעט די ליינוואנד-ליעפערונג פיר די ארמעע ערהאלטען.“

„עס לעבע דער ריטטער פאן מאגיעאל! (ריעפען יעטצט אויך די איעניגען, די פריהער ביי ריענצי געהאלטען) וועהעט! איין פרעמדער ריטטער וויל דען ראמישען האנדעל מעהר בעריקזיכטיגען אלס ריענצי!“

„רוהיג! רוהיג! (ריעף מאגיעאל) איין אפפענעס אויפטרעטען געגען ריענצי ווירדע די אנצאהל זיינער אנהענגער נור פערמעהרען. פארלייפיג מיססען וויר אים שטיללען פיר די ריקקעהר דער בארגנע טהעטיג זיין!“

„אונד דאנן רופען וויר (זאגטען די געסטע): „עס לעבע אונזער הערר ריטטער וואלטער פאן מאגיעאל!“

אללעס שטיממטע אין דיעזען רוף איין, נור פאנדולפא צאג זיך שמאללענד צוריק.

דער טוכ-הענדלער ערגריף נון איינען מיט וויין געפיללטען בעכער אונד היעלט איינען טרינק-שפרוך אויף דאס וואהל דעם באלדיגען הערישערס פאן ראם, נעמליך דעם ריטטערס וואלטער פאן מאגיעאל. אלס ער זיינען טרינק-שפרוך בעענדעט, הארטע מאן פלאטצליך דאס לייטען דער גראסען גלאקע פאן ראם.

„וואס איזט דאס? (ריעפען די ערשראקענען געסטע) דאס לייטען דער גראסען גלאקע אין איינער זא שפעטען נאכט-שטונדע?“

„עס איזט די שטורם-גלאקע. זיא בעדייטעט די הינריכטונג איינעס פערברעכערס. דאך וואונדערט מיך, דאס דיעס אין זא שפעטער נאכט-שטונדע געשיעהט, אונד צוואר צו איינער צייט, אין וועלכער ריענצי גאר ניכט היער, זאנדערן אים לאגער איזט!“

„עס איזט וואהרשיינליך איין רייבער, דער פאר צוייא טאגען איינגעפאנגען ווארדע — אונד נון הינגעריכטעט ווערדען זאלל.“ —

ביי דעם ווארטע „רייבער“ ערבלייכטע מאגיעאל. — דאך עס ווארדע פארטגעטרונקען; די גלאקע לייטעטע וואהל נאך איממער, אבער דער ערסטע שרעקען וואר פאר-איבער; ניעמאנד בעאונרוהיגטע זיך ווייטער, אונד די אונטערהאלטונג ווארדע פארטגעזעטצט.

„אבער ווענן איך ניכט אירע (זאגטע איינער דער געסטע), זייד איהר, הערר ריטטער וואלטער פאן מאגיעאל, פאם פאבסטע אין דען באנן געלעגט — אונד דאנן קאננטע איך דאס צוקאממען, וואס איך דעם ריענצי בערייטס צוגעקאממען!“

„היער דאס שרייבען דעם קארדינאלס אלבארנאץ (זאגטע מאגיעאל), אין וועלכעם מיר פערשפראכען ווירד, מיך פאם באננע צו בעפרייען אונד מיינע זינדען אבצו-